

Torah from Around the World

Het bestuur, alle betrokkenen bij het instituut en de redactie van dit commentaar wensen alle lezers een fijne voortzetting van de feestdagenperiode, Chag Sameach en een gezond en goed 5772.

Sjabbat 15 oktober 2011 / 17 tisjri 5772

- 1) Toravorlezing bij de LJG: Wajikra [Leviticus] 23:1-44
Tanach blz. 245-248
Tweede Sefer Tora: Dewarim [Deuteronomium] 28:1-6
Tanach blz. 405
- 2) Toravorlezing soms elders: Sjemot [Exodus] 33:12-34:26
Tanach blz. 178-181
Deze tekst wordt in een aantal LJG's op Jom Kipoer gelezen en vormt de basis voor het commentaar hieronder
- 3) Haftara: I Melachim [Koningen] 8:2-21, Tanach blz. 687-689.

Commentaar door rabbijn Lawrence Englander
[Solel Congregation](#) of Mississauga, Ontario, Canada

Vertaling: Nico Vissel

Het Engelse [origineel](#)

Een overdenking tijdens Soekot

Gedurende Soekot ben ik nog wel eens te vinden in de plaatselijke ijzerhandel op zoek naar schroeven, lijm en scharnieren om mijn soeka te repareren, die ik jaren geleden heb gebouwd en die nu uit elkaar dreigt te vallen. Tenslotte heeft geen enkele soeka het eeuwig leven. Maar wat te doen als ik plotseling de basis van mijn zedelijk leven in stukken op de vloer van mijn veranda zou vinden? Zou het hele gebouw van mijn waarden en normen dan niet onherstelbaar instorten?

Dat is nou het hachelijke probleem waar Mosjee mee kampte, toen hij de berg Sinaï afdaalde met de Tien Uitspraken (Geboden). Hij was verbijsterd te zien, dat zijn volk rond het gouden kalf danste. Hij kreeg een woedeaanval, smet de platen tegen de grond en verbrijzelde en verpulverde ze. Volgens een Midrasj gebeurde het, dat de heilige letters van de steen wegvlogen en naar de veilige hemel terugvlogen op het moment dat Mosjee de tafels ophief. De woorden, die de basis zouden vormen van joods leven maakten zich los van de dode steen en lieten ons volk achter, zwevend in de spirituele kloof tussen hemel en aarde.

In de sidra voor Chol HaMoëd Soekot staat dan de opdracht van God aan Mosjee:

“Hak twee stenen platen uit, gelijk aan de vorige. Dan zal ik op die platen de geboden schrijven die ook op de eerste stonden, die jij stukgegooid hebt.” (Sjemot [Exodus] 34: 1.)

Dat doet Mosje en als beloning ontvangt hij de openbaring van Gods Dertien Eigenschappen (*die in de diensten van Jom Kipoer zo een centrale rol spelen, vert.*). Daarna wordt het verhaal van de Israëlieten vervolgd, ondanks deze ongelukkige tegenvaller.

Maar volgens de Zohar, het klassieke middeleeuwse boek van joodse mystiek waren de twee paren platen niet gelijk aan elkaar. Het eerste paar was door God zelf geschreven, maar Mosje beitelde het tweede stel zelf.

Volgens de Zohar bevatte het eerste stel twee delen:

- de Geschreven Tora, de zuivere, eeuwige standaard van de waarheid, geschreven door Gods vinger
- de Mondelinge Tora, waar deze standaard in gesprek gaat met 's mensen denken en gedrag.

Maar toen deze platen kapotgegooid werden en de letters naar de hemel vlogen, bleef de Geschreven Tora bij God. Daarom bevatte dus, volgens de Zohar, het tweede paar alleen de Gesproken Tora en dat is wat is vastgelegd in de Tora zoals wij die lezen. Dientengevolge bleef het volk zitten met een gebroken grondslag, een onvolledig leven, dat herstel behoefde. Alsof ze voor een tweede keer uit de Tuin van Eden waren verdreven.

Wij, die in de 21e eeuw leven, hebben deze gebroken Tora geërfd in een gebroken wereld. Wereldwijd dreigt godsdienstig fanatisme ons land en onze geesten te gaan overheersen. Wat wij gedurende jaren van hard werken gespaard hebben, vervliegt opeens en de droom van een verzorgde oude dag gaat in rook op. En in Israël lijkt het wel of iedere stap op het rotsachtige pad naar vrede een nog grotere kloof tussen Jood en Arabier opent. En geen enkele bouwmarkt heeft materiaal in voorraad, die dat alles op orde kan brengen.

Het is allemaal treurigmakend, maar de joodse overlevering leert ons, dat het misschien wel om bestwil is, dat de oorspronkelijke platen gebroken werden. Rabbi Alexandri zegt hierover “Als een gewone ambachtsman gebroken vaten vormt, is dat een schande. Maar de Heilige; gezegend zij Hij, heeft ervoor gekozen met gebroken vaatwerk te werken, zoals geschreven staat: Hij geneest hen wier hart gebroken is (Psalm 147:3).”

Wij zijn Gods gebroken vaatwerk. Geen enkele soeka is voor de eeuwigheid gebouwd, maar het verblijf daarin kan ons eraan herinneren dat gebroken vaten soms belangrijk werk kunnen verrichten. En als we door de sj'chach omhoog naar de nachthemel kijken, kunnen we misschien een vonkje ontwaren van die heilige letters, die ons wenken op weg naar een herstelde wereld.